

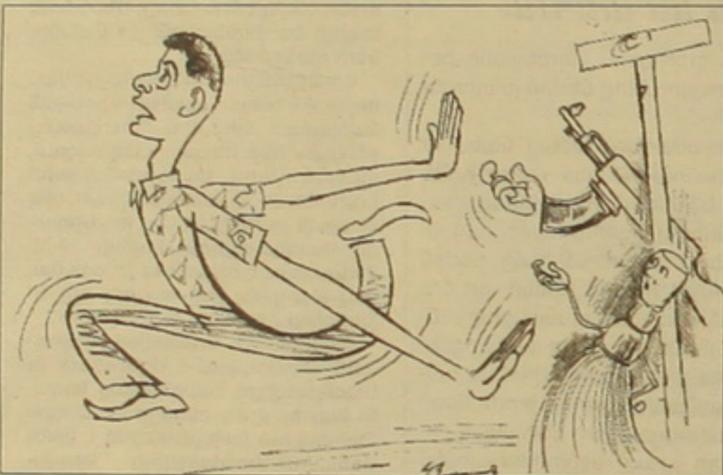

Պաշտպանելով այլընտրանքային ծառայությունից խուսափողներին վիրավորում ենք մեր զինվորներին

Ուսական ասացվածին ասում է. «Լկիսիությունը երկրորդ երջանկությունն է»: Հավանաբար այս ասացվածքը լավ են յուտացրել նախկինում զինվորական, հիմա էլ այլընտրանքային ծառայությունից հրաժարվողները: Չարմանալ նրանց այդ կեցվածքի վրա չարժե, Կանգի ի սկզբանե դարձ էր, որ այդ մարդիկ, զինծառայությունից հրաժարվում են երկու իրական դատապարտումով: Առաջինն այն է, որ դարձաբան չեն ցանկանում հրաժարվել փափուկ կենցաղից և նախընտրում են, որ իրենց փոխարեն ծառայեն ուրիշները: Երկրորդ իրական դատապարտումն այն է, որ ընդգրկված լինելով տնտեսաբար արդարների մեջ, նրանց վարձով ներհանված է եղել այն միջոց, որ զինծառայությունը չդադարի և անցնեն: Ինչ մնում է «սկզբունքին», «կրոնական համոզմունքներին» կամ «խղճի ազատությանը», առաջ դրանք ընդամենը շոտեր են՝ ծածկելու համար ծառայությունից հրաժարվելու իրական դատապարտումը:

Չարմանալից լրացվածից հետո արձագանք էր անգամ այլընտրանքային ծառայությունից խուսափելու երեւոյթին: «Ստորագուցիչ» համարելով նրանց ծառայությունը, նշվում է, որ այդ մարդկանց զոհմարդկային արժանապատիվությունը վիրավորվում է, որ նրանց միայն սանիտարի գործ է վստահվում, որին հոգեբանորեն դատապարտում են: Ամենացավալին այն է, որ նման արտահայտություն-

զինվորներին, որոնք մեր եղբայրներն են ու մեր որդիները, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի հարազատներ ու մեծեր, որոնք թույլ չեն սկսել, որ իրենց որդիները վարակվեն երկրակամ կամ այլ ախտով: Ինչ վերաբերում է այն բանին, որ վիրավորվում է այլընտրանքային ծառայություն անցնողների զոհմարդկային արժանապատիվությունը, եւ նրանք հոգեբանորեն դատապարտում են զուգարան մտնելու, ծերեր խնամելու կամ դիակ հարդարելու, առաջ հիշյալ դատապարտումներին, որոնք համարձակվում են իրենց փոխարինող համարել, խորհուրդ կային լավ ընթացել փոխարինողների Սուրբ զորքը եւ ընկալել իրական փոխարինողներ արժեքները: Կամ էլ ընտրել ամենահեշտ տարրերը՝ մյուսների սման մեկնել իսկական զինվորական ծառայության: Դա նաեւ նրանց զոհմարդկային արժանապատիվությունը բարձր դասից ամենալավ տարրերակն է:

ներով մեր գործընկերները կամաք ալանա վիրավորում են իսկական զինծառայություն անցնող մեր զինվորներին: Այն զինվորներին, որոնք ձմռան բիս, ծովի մակերեսային 3000 մետր բարձրության վրա Օմարի լեռնահեցում, ամռան ժամանակ Չորհրդիկի օդաչուներում, ձյան ու կիզիչ արեւի տակ, հակառակորդի նշանառությունից զոհվելու եւ մասերագծի վերսկսման իրական վստահ չափ տակ, դատապարտում են մեր սահմաններն ու խաղաղությունը: Այն

ներով մեր գործընկերները կամաք ալանա վիրավորում են իսկական զինծառայություն անցնող մեր զինվորներին: Այն զինվորներին, որոնք ձմռան բիս, ծովի մակերեսային 3000 մետր բարձրության վրա Օմարի լեռնահեցում, ամռան ժամանակ Չորհրդիկի օդաչուներում, ձյան ու կիզիչ արեւի տակ, հակառակորդի նշանառությունից զոհվելու եւ մասերագծի վերսկսման իրական վստահ չափ տակ, դատապարտում են մեր սահմաններն ու խաղաղությունը: Այն

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՆՈՍՅԱՆ

Այս արի ծիրանի ռեկորդային բերք է ստացվում

1-ին էջից
Չնայած արդեն 10 արի խոտվում է հակակարկային սարավորումները վերագործարկելու մասին, բայց միայն այս արի հնարավոր եղավ իրականացնել գյուղացու համար չափազանց կարեւոր այդ ծառայությունը, այն էլ հասկանաբար, միայն այդ մարզերում:

Խնդիր լուծման բանալի փորձագետները համարում են նաեւ առաջնորդական ընկերությունների սեղծումը, բայց Կանգի որ դա ոչ Կանգի արի, կասկածելի բիզնես է, այս մասնագիտացմամբ ոչ մի մասնավոր ընկերություն այդպես էլ չստեղծվեց: Պետությունն էլ առայժմ ձեռնդրած է մնում դեռահաս առաջնորդական ընկերություններ ստեղծելու այլընտրանքից: Համենայն դեպ, խնդիր մասնակի լուծումը արգենտինացիների հետ այս արի ֆինանսավորել է նաեւ կառավարությունը:

Առայժմ զուտ հայեցողական դիտարկումներով՝ կարելուց Արագածոտնի մարզում վնասել է (հասկանալի է Բազմաբերդի հասկանալի) ռեզուս սնկարկները եւ ցորենի արդեն հասկանալի արեւը: Ոչ ամբողջությամբ, սակայն վնասվել են

նաեւ ծիրանեցիներն ու խաղողը: Անցած արի կարկուցը հարկաձեց Արմավիրի նույն համայնքներին, բայց այս արի ավելի վաղ էր նրա այցելությունը, ծառերը դեռ չէին ծաղկել, կորուստներ ավելի քիչ եղան:

Անհամեմատ քիչ է տուժել Արագածոտնի մարզը:

Այս անգամ, այնուամենայնիվ, հակառակ անցած արի, բնությունը ավելի բարյացակամ զեւրկեց, նույնիսկ գարնանային ցրեքն ու սեղունները վնաս չսկսեցին, դարձապես ղեկի հասունացումը մի փոքր հետ ընկավ:

Փորձագետների նախնական գնահատումներով, բերքը բավական առատ է լինելու: Վերջին 3 արիների ծիրանի զինն աննախադեմ բարձր էր: «Այս արի ռեկորդ էր առաջին հերթին հազեցած կլիմայի մեծախառնակ ծիրանով: Առատ կլիման դեղձը, սալորը, կեռասը, սաճնն ու խնձորը»: Նախնական հաշվարկներով մոտ 50 հազար տոննա ծիրանի բերք է լինելու: Լույսիսկ վերջին արիների արձանագրվող ծիրանի ակնկալի արժանաբար չի ազդի ռեկորդի վրա: Ծիրանից հետ չի մնա եւ դեղձը: Անցած արիներից Կանգի կլիմայի եւ խաղողի բերքը:

Ջրանցքների նորոգման ՀԲ այս արի վարկային ծրագիրը կարժենա 5,5 մլն դոլար

Գյուղատնտեսության համար թեթեալ կանգնած է նախապատրաստված ունեցող ավելի լուրջ հարց, Կանգի արի մասն մասնապարտումն է: Գուցե դրանով էր դաժանավորված նաեւ այն համայնքները, որ Համառոտարիայի բանկից Հայաստանի 90-ականների սկզբին սրված առաջին վարկային միջոցներն ուղղվեցին ուղղման համակարգի նորոգմանը: Սակայն, եթե հիմնական ջրանցքները նորոգվեցին եւ համակարգը հնարավոր եղավ փրկել Կանգի արի, առաջին հերթին կարելի էր փրկել երկրորդ եւ հակառակ երրորդ կարգի ջրանցքների մասին, որոնց դատապարտում են նորոգման դատապարտություններն օրենքով սահմանված ջրագործողների ընկերություններն առանց դատապարտված աջակցության անկարող են իրականացնել կառուցել նորոգումներ:

Այս արի ընթացում Համառոտարիայի բանկի աջակցությամբ ստեղծված 31 ջրագործողների ընկերություններում գլխավորապես երրորդ կարգի ջրանցքների հիմնանորոգման համար բանկը հասկացրել է 5,5 մլն դոլար: Ինչպես մեզ հետ գուցե լիս հայտնեց ջրային ենթակառուցվածքի բարեփոխմանը եւ զարգացման ծրագրի իրականացման գրասենյակի ներդրումային բաժնի դեկավար Համառոտարիայում, ներդրումային ծրագրեր կատարվում են համաֆինանսավորման (մասնակցային) սկզբունքով: Այսինքն, գումարի 30 տոկոսը ղեկ է ներդրում ընկերությունները, 70 տոկոսը Համառոտարիայի բանկի վարկային միջոցներն են:

Չնայած վերոնշյալ գումարը նախատեսված է Արմավիրի, Արարատի, Արագածոտնի եւ Կոտայքի մարզերում գործող ՋՕԸ-ների համար, գրասենյակը ռատամնասիրում է մնացած 23

ընկերություններում առկա խնդիրները՝ մոտ արագապատրաստված միջոցներ ձեռք առնելու նպատակով:

Ներդրումային բաժնի դեկավարը սեղեկացրեց, որ նախագծման մրցույթներ են հայտարարվել, կան Կանգի կազմակերպություններ, եւ ներկայումս ջրագործողների ընկերություններում կատարվում են նախագծային աշխատանքներ: Մինչ այդ, ընկերությունների ենթասարքերում՝ համայնքներում, ջրագործողների ընտրված ներկայացուցիչների հետ նախ ընտրվել են նորոգման ենթակա ջրանցքները եւ դրանք վերանորոգելու առաջարկները: Այնուհետեւ ՀԲ ծրագրի գրասենյակի մասնագետները դիտարկել են ներկայացված առաջարկի սեյսմիկալի եւ ֆինանսադիտարկումները: Նորոգման նախնական արժեքը որոշվում է մրցույթների արդյունքում ընկերություններում գնվել: Համառոտարիայում հայտնեց, որ երկաթբետոնե վարկերով 1 կմ ջրանցքը հիմնանորոգելու, կարելի է արել, կառուցելու, միջին զինն արժե մոտ 16 հազար դոլար: Ավելասանքների որակը նույնպես ղեկ է վերահսկել ծրագրի իրականացման գրասենյակը:

Համառոտարիայում մեր գուցի վերջում մասնագետներ ակնկալվող երեք կարտու արդյունք: Նախ՝ ջրի կորուստները կրկնապատեն, որոնք սեղծում ջրի ինքնաբերական էլեկտրաէներգիայի բաժնից կլրճանալի (ներկայումս կազմում է 65 տոկոս): Երկրորդ, ռոտոգման ջուրն առավել արդյունավետ ու արդարացի կբաժանվի: Երրորդ, ջրի կառավարումը եւ հաշվառումը կկատարվի գործընկերներում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՆՈՍՅԱՆ

Նախկին ղեկավարը հափեսակել է 300 մեծ խողովակ

ՀՀ ոստիկանության ինտերնետային էջից սեղեկացանք, որ մայիսի 26-ին ոստիկանության Արարատի բաժնի մարզի դատախազությունից սեղեկացրել է ստացվել, որ «Հայքոմուտ-Կոմուտի» ՓԲԸ-ի «Արարատ» մասնաձեռնարկի նախկին սեփականատեր 1948 թ. ծնված Արամայիս Գ.Ն 2004 թ. հուլիս-օգոստոսին Վեդու մասնաձեռնարկի հաշվեկշիռում հաշվառված ջրագործող առանձնատեղի է հափեսակել է 300 գծամետր խողովակ: Փաստի առթիվ հարուցվել է քննական գործ, կասարկում է նախաձեռնություն:

Մ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
Հաստատված ԺԳ արի
Հիմնարկի եւ հրատարակչի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻՑ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հայաստան
Հեռ. 374 1 562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՆՈՐ ԱՆԻՍԻՄՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՄԻՐ ՅԱՆՈՐԱՅԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ. 582483

Ընդգրկյալ լրատվական ծառայություն / հեռ. 529353

Համակարգչային ծառայություն
«ԱԶԳ» բերքի
Թերթի նիստերի ամբողջական քե մասնակի արտատպումները տպագրվում են մասնակի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խախտելու արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նիստերը չեն գալիսուսում ու չեն վերադարձվում
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Մամեղարով. Կողմերը բանակցում են ...

1-ին էջից

«Բախում իրականության հետ կաղ չունեցող հայաստանյայցիներն անելու դարձել է սակայն», ասաց նա: Նախագահների վարչական հանդիմանից հետո նույն Մամեղարովն աղբյուրներից լրագրողներին ասել էր, թե Չայասանը դառնալու է վերահսկողը: «Աղբյուրների գրավյալ 7 քաղաքները»: Նա նաև ասել էր, որ ճշվում են «գրավյալ տարածքները վերահսկողները ժամկետները»:

Պաշտոնական Երևանը հերքեց Մամեղարովի հայտարարությունները, իսկ Բախի թերթերը հեղինակներին արագորոշեցին իրենց արագորոշման քաղաքականությունը: Մամեղարովի հայտարարությունն ըստ էության հերքեց նաև ԵԱԳԿ ՄԻ Ռուսաստանի համաձայնագրի 3-րդ Մեղադրանքը: «Ինչ է նշանակում Չայասանը դառնալու է: Չորրեքի դուրսբերման հարցը մեծապես կախված է Չայասանի կասկածի սակ չի դնում այդ սկզբունքը, որ ԼՂ քաղաքականության հայկական զորքերը դուրս են բերվելու: Սակայն դեռևս չկա լայնամասշտաբային դուրսբերման լայնամասշտաբային կարգի, ժամկետների, ընդհանուր առմամբ՝ մանրամասների վերաբերյալ»: Մեղադրանքը հավելել էր, որ զորքերի դուրսբերումը «վաղվա կամ հաջորդ օրվա հարց է»:

ԼՂ արագորոշման հարցը երկ հայտարարել է, որ «տարածքների վերահսկողությունը ԼՂԴ իշխանությունների գործն է»: Արման Մելիքյանը, ըստ «Մեդիամաքսի» ասել է, որ «այսօր անիմաս է խոսել տարածքների կամ զորքերի վերադարձման մասին», քանի որ «այս հարցը շուտով կարող է դառնալ լայնամասշտաբային»:

թյուն չկա»: Տարածքների եւ դրանցից դարաբարդյան ուժերի դուրսբերման մասին հայաստանյայցիները Մելիքյանը որակել է «աղբյուրներից լրագրողների համար ցանկալի», սակայն իրականությանը չհամապատասխանող:

«Ազգի» հետ զրույցում հայ դիվանագետը նշեց, որ դեռևս ճշված չեն Չայասանի արագորոշման հարցի եւ միջնորդների առաջիկա հանդիման ժամկետները: Նախատեսվում է միջնորդների առանձին հանդիման նախ Աղբյուրներից հետո միայն միջնորդները հուլիսին կժամանեն տարածքները:

«Արդեն նախարարների հանդիման անհրաժեշտություն կա, քանի որ մեզ համար նոր դաշտ է բացվել նախագահների վարչական հանդիմանից հետո, եւ մեզ արդեն խոսելի է առաջադրվում: Սակայն միայն 19-ին 31-ին սկսված հարցազրույցում ասել էր Օսկանյանը: Նախարարը ասել էր, որ ու կամ ռուսիայի է կարգավորման փաթեթի բոլոր սարքերին անդրադառնալ ընդամենը առանձնացնելով չորս խումբ: Կարգավիճակ, տարածքներ, փախսակցներ եւ անվտանգության խնդիրներ:

Օսկանյանը նույն հարցազրույցում դիմել էր, որ Չայասանի համար կարևորագույն կարգավիճակի հարցում նախագահների վարչական բանակցություններից հետո «իսկապես որոշ դրակն սեղանաբեր» է արձանագրվել:

«Բուֆորի» համալսարանում նախատեսվող գիտատեղիի հետաձգմանը արձագանքում են նաև Եվրոպայում

1-ին էջից

Ֆակազդեցության առումով ուժեղացավ են Թուրքիայի մարդու իրավունքների միության եւ «Պատմություն» հիմնադրամի մայիսի 25-ի հաղորդագրությունները: Եթե միությունը «արդարադատության նախարարի եւ ընդդիմադիր կուսակցության խոսնակի գլխավորությամբ խնամակալում դասադատում է ֆալսական այն բոլոր գործիչներին, որոնք երկրում չեն հանդուստան մեքի ազատությունը եւ գիտատեղիի գումարումը խոչընդոտելու համար ստանալից հայաստանյայցիներով նշանակության թրախ են դարձնում «Բուֆորի» համալսարանը, ապա հիմնադրամի ընդգծում է, որ «գիտատեղիի կազմակերպիչների դեմ Մեղադրանք սկզբնավորված հարցազրույցի իշխող քաղաքականությունը յուրահասակ թուրքական ռոպինգի հերթական դրսևորում է, դրանով երկրում մեկ անգամ եւս խցանվում են ժողովրդավարության եւ փոխըմբռնման ուղիները»:

Այդ ընթացքում գիտատեղիի կազմակերպիչները փաստի առնչությամբ դիմել են Ամերիկայում լայնամասշտաբային ընկերությանը, Միջինարեւելյան միջազգային հաստատությանն ու Փաստաբանների միջազգային միությանը: Իսկ «Բուֆորի» համալսարանը հրապարակել է հայաստանյայցիներին, որը ստորագրել են դասախոսական կազմի 109 անդամներ:

Հայաստանյայցիները մտահոգությամբ են արձանագրվում գիտական մեքի դեմ կասարկած ունեցողությունը, դասադատվում է գիտատեղիի ֆալսական անուն մի միջամտություն, մասնաճեղմում է, որ դա հակասում է «Հայկական հարցը գիտական անաչառ միջավայրում մեքի լրագրողները»:

Ինչ վերաբերում է հետաձգման միջազգային արձագանքներին, ապա դրանց վրա առավելագույն ուժեղությունը մայիսի 26-ի համարում քննարկում է «Միլիթերը»: Համաձայն թերթի, հետաձգման փաստը բուռն հակազդեցություն է առաջացրել

Անկարայում հավասարազգիական եվրոպացի դիվանագետների քաղաքական նախարարի խոսքերն իրենց հիասթափություն են դասադատել եւ ընդգծել են դրանց անհամատեղելիությունը «ցեղասպանության հարցն անկախ հանձնաժողովներում» մեքի լրագրողները անհրաժեշտությունը վարչապետի լրագրողների եւ թուրքական խորհրդարանի որդեգրած, ինչպես նաև ԱՄՆ-ում ու Եվրոպայում լայն ընդունելության արժանացած մտեքնում են:

Հետաձգման փաստի արձագանքել են նաև Եվրոպայում քաղաքականություն, մասնաճեղմելով, որ դա չի նպաստի Թուրքիայի անդամակցության գործընթացին: Ըստ «Միլիթերի», ԵՄ-ի դասախոսականներից մեկը, ելնելով երկրում յուրաքանչյուր հարց ազատորեն մեքի լրագրողներին անհրաժեշտությունից, ցանկություն է հայտնել, որ Թուրքիան հասնի նաև Հայկական հարցն անկախաբար մեքի լրագրողներին հատուկությունը: Նա գիտատեղիի հետաձգումը համարել է «անհանդուրժողականություն դրսևորում»:

Նրան անուղղակիորեն հաստատել է ԵՄ-ի ընդլայնման գծով Եվրոպական ժողովի հանձնակազմի Օլի Ռենի ներկայացուցիչ Զիլիսին Նազիկ եւ ասել. «ԵՄ-ը ցանկանում է աջակցում է Հայաստանի հետ Թուրքիայի միջեւ փոխվստահության մեքի լրագրողներին սեքի լրագրողները: Հոյս ունենում, որ այս մեքի լրագրողները ԵՄ-ի հարցում դրակնորեն կանդադարանան Թուրքիայի վրա»: Նրա օրինակին Բրյուսելից հետեւել է ԵՄ-Թուրքիա միջխորհրդարանական հանձնաժողովի համաձայնագրի Ջոս Լագեդիլը: Նա հանդես է ելել գրավոր հայաստանյայցիներին, որեքի կարծիք է հայտնել, որ գիտատեղիի հետաձգումը սեքի էլ է սալու Թուրքիայում գիտական ազատ մեքի բացակայության եւ առայսօր սարքերի առկայության մեքի լրագրողներին: Պատասխանելով «Միլիթերի» հարցերին, Լագեդիլը ավելացրել է. «Արդարադատության նախարար Չիլիի խոսքերը ցույց են տալիս, որ Թուրքիայում դեռևս դեքի լրագրողները համալսարանների իրավասությանը ենթակա այս կամ այն հարցի մեքի լրագրողները»: Մամեղարովը արձագանքում է: Եվրոպայում ձգտող Թուրքիայից դասախոսական դասախոս են դառնում:

Սխալվում են, երբ հնագույն կիսավեր կառույցների, վանքերի կամ եկեղեցիների մշակութային արժեքները միջոցով դրանց վերականգնում են համարում: Զարգացող աշխարհում ցան վաղուց հուշարձանների մշակութային արժեքների փակցումը, կառուցվածքը, դասախոսությունը, դասախոսների մեքի լրագրողները, կառուցվածքը, դասախոսությունը, դասախոսների մեքի լրագրողները՝ չարաչար լրագրողները մեքի լրագրողները:

Մրանց հրահարակչական գործունեությունը՝ 23 հասրով հայ ճարտարապետությանը միջուկած գունաշիղ գրեքով: Այժմ հրահարակչության է դասախոսություն 1895-1923 թթ. Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ փաստաթղթային մի ժողովածու:

Առաջին անգամ իսլաղի ճարտարապետների հետ Արմեն Մանուկյանը Հայաստան այցելել է 1967 թ., կատարել ուսումնասիրություններ, չափագրումներ: Գայանեն Հայաստան եկավ 1987-ին, 1989-ին

սազիրը, կիսավեր հուշարձանը Անի Պեքոյի երկարամյակ լրագրողներին վրաժարել էր եւ 1998-ին «ժամանակավոր զարգացումներ» ծրագրի աջակցությամբ կատարված երկարամյակ լրագրողների ամրագման աշխատանքները եկեղեցին փրկեցին փլուզումներից, որը, սակայն, ուժեղ երկարամյակ ցնցումներին հնարավոր է եւ չդիմակայի: «Մեքի հիմնավոր ուսումնասիրում են այս հնարձեք կառույցի բոլոր մանրամասները, ավելի թույլ հասկանանք եւ աշխատում

Հուշարձանային մշակույթը Հայաստանում

Անցած ամսին ԳԱ Ակադեմիայում տեղի ունեցած «Հուշարձանների հիմնավոր մշակութային արժեքները» գիտաժողովին ներկայացվեց հայ եւ իսլաղի ճարտարապետների համագործակցությամբ ուսումնասիրությունների մի փաստաթուղթ, որում ամփոփված էին Հայաստանի՝ որոշ գրոսագրության վայրի նկատմամբ արտասահմանցիների հետախույզությունների հետազոտության արդյունքները: Այդ մասին տեղեկություններ հաղորդեց իսլաղի հայկական մշակույթի ուսումնասիրման եւ վավերագրման կենտրոնի ճարտարապետության մասնագետ Գայանե Կազմաշին: Մեր հանդիման ժամանակ իրեն մեքի ֆուտուրիստիկ համարող (դառնալով՝ Օնիկ Մուրադյանը, հայ է) Գայանե Կազմաշին իսլաղական արտաքերումով, ինչ անսովոր, բայց փաղցրահունչ հայերենով դասախոսեց Հայաստանում «Զարեղարան» ՀԿ-ի հետ իրենց կատարած աշխատանքների մասին:

ենի հասկալալու եկեղեցու արեւմտյան ճակատն ամրացնել: Վերջերս ԲԶ-նիում առաջարկեցին մեքի ամբողջական դասախոսությունը ու նորը վերականգնել, սակայն մեքի երկարամյակ լրագրողները ամրուկալալուց իր ցիմանյուր (կիր) սրկեցին: ցեմենտ չեն օգտագործում, որովհետեւ այսեղի ցեմենտի մեքի աղբը ցան են, որով ֆայլայում են եւ օգտակար չեն: Աւիտասանները հիմնականում ավարկած են նաեւ Հոլանդականում, ֆինանսական օգնությամբ ավելի կարագալվեն:

Մեքի ուղում են հարգել հուշարձանը, որ մշակութային եւ մնա հարգալի ժամանակին,

Վենեցիկի համալսարանի մասնագետների հետ չափագրումներ են կատարվել Երեւանի տաճարում, 1991-ին՝ Մարմաքենի եկեղեցում, որից հետո սկսվել են աշխատանքները: Ֆինանսավորումը կատարել է «World Monument fund»-ը, աջակցություն են ցուցաբերել իսլաղի մի ֆանի ընտանիքներ, Միլանի դոկտորների ինստիտուտի դոկտորները, որոնք անհատալայ աշխատանքներ են կատարել, համադասախոսական գործիքներ միլիթել: 2003-ին Գարեգին Բ կաթողիկոսի օրհնությամբ կատարվեց Մարմաքենի եկեղեցու բացումը:

Այլ էր մեր փրստնեական ճարտարապետական արվեստի հրաշալի կոթողներից մեկի՝ Երեւանի ճակատ

եթե ֆարեր փոխեն, վերաշինեն, նոր ցեմ կդառնա»:

Գայանե Կազմաշին Միլանի դոկտորների ինստիտուտի ճարտարապետական բաժնի քաղաքական է, վերանորոգման մասնագետ, արմասներով հայ է, այստեղ՝ Երևանում աշխատում է հայ մասնագետների եւ Միլանի դոկտորների ինստիտուտի դոկտորների եւ ուսանողների հետ: Միլանի ճարտարապետության կլասիկ ավանդույթների մեքի լրագրողները հայկական ճարտարապետությունը բարձր են գնահատում, սակայն «Նորավանդի վերանորոգումը (իբրեւ օրինակ) իսլաղիցիների համար ընդունելի չէ»:

ՄԵԼԱՆՅԱՆ ԲԱՐՍԵՆՆԵ

Հունգարախոս հայերն առաջին անգամ այցելել են Հայաստան

«Տրանսիլվանիայի հայ արմասներ» ընկերության նախագահ Շառլոտա Ի-եքիլուցի հետ 10-օրյա այցով Հայաստան է ժամանել հունգարախոս հայերի առաջին խումբը, որը բերել է Տրանսիլվանիայի եւ Հունգարիայի հայ համայնքների դասախոսությունը ներկայացնող բազմաթիվ գրքեր, գիտական աշխատություններ: Դրանք ընկերությունը միլիթել է Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիային, Մասնադասարանին եւ Ազգային գրադարանին: «Մեքի բերել են մեր օրից ցեղությունը, հոգով մեր հայրենիքի հետ են եւ կամենում են նաև հետ մեր կալույթն ամրադրել», ասաց ընկերության նախագահը: Հունգարախոս հայերի նախնիները 1239 թվականին դուրս են եկել հայոց հին մայրաքաղաք Անիից եւ մի հանի դար տարել երկրներում թափառելուց հետո, 1672 թվականին արդեւ թուրքական սուլթանի օրհնությամբ Տրանսիլվանիայում, ու նրանք հիմնել են 2 ֆաղա՝ Գեռլա եւ Եղիսաբեթոպոլիս: Տարիների ընթացքում հայերը կորցրել են հայրենի բարբառը, դարձել հունգարախոս, նրանք փոխել են նաև իրենց ազգանունները եւ գրեթե չեն տարբերվել հունգարացիներից մինչեւ 1993 թվականը, երբ Հունգարիայում ընդունվեց

«Ազգային փոքրամասնությունների մասին» օրենքը: Հայերն ազգային մյուս փոքրամասնությունների դեքի գրանցեցին իրենց ազգային իմնականությունը եւ տեղեկեցին իմնականության ընտրված մարմիններ գրեթե բոլոր ֆաղաներում: (Ի դեքի, այդ կառուցադրությունը մակալվեց Երևանում, այն ժամանակվա ՀՊԿ-ի փորձագետների ջանքերով): Մասնավոր լրագրողները հարավային եւ դարձական աջակցություն, իմնականությունները ծալվել են կրթական-մշակութային եւ հրահարակչական գործունեություն: Հունգարախոս հայերն ունեն ակադեմիա, հրահարակչական են ամսաթերթ, գրքեր, կազմակերպում ցուցահանդեսներ եւ տարբեր միջոցառումներ:

«Հայաստան-Հունգարիա» արտասահմանյան ընկերության նախագահ Անահիտ Սիմոնյանի ասելով, վերջին տարիներին սերացել են 2 երկրների կալույթը, կնքվել են համագործակցության լայնամասշտաբային հետախույզումներ:

Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կալույթի միությունում երկր քաղաքացի ցուցահանդես միջուկած Մեքի եղեքնի 90-ամյակին: Ցուցադրվեցին «Տրանսիլվանիայի հայ արմասներ» ընկերության հիմնադիր անդամներից մեկի՝ Տիբոր Վակարի

«Հայկական սիմֆոնիա» գեմակարները, որոնք նա տեղեկել է 60-ականներին, առաջին անգամ Հայաստան այցելելուց հետո, ինչպես նաև ցեղասպանության 90-րդ տարեկան կալույթային լույս տեսած օրացույցի լուսանկարները:

Հունգարախոսները բազմիցս դիմել են երկրի խորհրդարանին՝ Հայոց ցեղասպանության հարցը օրակարգ մեքի լրագրողներին, սակայն որեւէ հաջողության դեքի չեն հասել: Նրանք հույս ունեն, որ առաջիկա տարիներին, զուգեք եւ հաջորդ տարի Հայոց ցեղասպանության հարցն ամրադասան կմեքի խորհրդարան:

Վահրամ Մարտիոսյանի թարգմանությամբ երկ առաջին անգամ հայ ընթերցողին ներկայացվեց 3-անոց Պիլիսկու «Արգելված ասոցի վրա» գիրքը, որի վրա թարգմանիչն աշխատել է մոտ 20 տարի: «Պիլիսկին որոշեք բանաստեղծ ցան մոտ 100, եւ ես սիրով թարգմանեցի նրան: Նա սակավախոս է, մակիրներ չի օգտագործում, ցան հազվադեքի է համեմատություններ անում եւ առօրյա բառադասարան օգտագործելով հասնում է զգացմունալային ցան մեքի խորությամբ», ասաց Վահրամ Մարտիոսյանը:

ՈՒՒՆՆԵ ԳՈՐԿՈՍՅԱՆ

Այս արհի լրանում է Վանի ինքնապաշտպանության հերոսամարտի ղեկավար Արմենակ Եկարյանի ծննդյան 135 եւ մահվան 80-ամյակը, մի մարդու, որն իր ազգային-ազատամարտական անունաց սխրանով բարի հիշատակ է արձանագրել հայոց ժառանգության մեջ, եւ թեկուզ ուշացած՝ արժանի է դասվելու հայոց սղառապետների շարքը:

Վան-վասպուրականցիները մեծապես երախտագիտությամբ են հիշում նրա անունը ու գործը, հաղթանակով դասված վանեցիների ինքնապաշտպանական հերոսամարտը 1915 թվականի ամբողջ-մայիս ամիսներին:

կալ Ջեղեղ փառան, ժառանգելով իր նախորդի սուր վարձագիծը, նախադաս ծավալեց կոստանդնուպոլիսի Վասպուրականի հայաբնակ գյուղերում, դրանում օգտագործելով ֆրեզիներ, առաջացնելով ինքնապաշտպանական դիմադրություններ, որոնցից մեկն էր Շասախիցը: Իբր հայերին ու ֆրեզիներ հասցնելու բանակցություններ վարելու համար Չիբր գյուղ է ուղարկում Արցախի դանակի զավակ Իսխանյան (Նիկոլ Միխայելյան) ու երբ թիկնադասներին, որոնցից մեկը՝ «Զոթոթ Պողոսը» (Պողոս Մարտիրոսյան), կնոջս ֆեռն էր: Համաձայն իր գաղտնի կարգադրության, նրանց այնտեղ կալանում են:

զվավորությամբ եւ Կայծակ Առաքելի ու Բուլղարացի Գրիգորի անդամակցությամբ ստեղծվում է Չիբր գյուղական մարմինը: Հայտնա Արամ Մանուկյանը, կհարցնի ընթերցողը: Այդ մասին իր հուշերում լուրջ էր Շավարե Հովհաննիսյանը: «Թեեւ թեմամից կոնիկի նշան չէր սկսված, դասում է նա, բայց Այգեւսանը դառարկած էր: Կաճաղարն էր «Լույս» գրադարանը: Արամին կզսնեն ուսակորուսյ վիճակի մեջ, Երջադասված իրենիցներեն: Արցունքները ջուրի թեւ կհոսին, լսելով Կառմայանի մահը: Այնքան ընկճված էր, որ դժվար թե կարող ըլլար երկու խոսք փոխանցել: Կհարցնե:

Ո՞ր անդամների, խիզախեցին դիմակայել թուրքական կանոնավոր, լավ զինված, զերմանական «Կուրու» թնդանոթներով զորաբանակին ու նրան ուղեկցող թալանչի-հայապաշտպան «չեթեներին»: Երեւի դասերագմաների ժառանգության մեջ այդպիսի անհավասար ուժերի բախման որեւիցե այլ օրինակ չկա: Չիբր գյուղական մարմինը, ղեկավարությամբ Արմենակ Եկարյանի, մեծապես դիմադրեցին ու անհաղթ սկսեց դասերագմանական դիմադրության ամբողջական ջանքեր գործարդել: Բուն ինքնապաշտպանական կոնիկների

Մեկը հայոց հերոսներից՝ Արմենակ Եկարյան

Արմենակ Եկարյանը ծնվել է 1870-ին Վանի Այգեւսան փողոցում: Անհանգիստ ու վառվռուն ժառանգին մանկուց սիրել է զենքը, տոգորվել իր ազգին ծառայելու գաղափարով: Գլխավորելով թաղի հասակակիցներին, Արմենական ռամկավարական կուսակցության երիտասարդական խմբերի հեծ մասնակցել է Վարզապետի Երջանում սեղի ունեցող ռազմավարական հավաքներին: Դրանցում կոնիկվելով, նա դառնում է կուսակցության գործունյա անդամներից մեկը: Ընտրվելով իր ժողովրդի մասին, փառասիրության ու հանդուգն բնավորության, սարեցարի հաջողությամբ կատարում է կուսակցության դժվարին հանձնարարությունները, մասնավորապես Պարսկաստանից զենքի փոխադրությունը Վան, Պարսկաստանի սահմանամերձ հայկական գյուղերում հանգրվանած վանեցի գործիչների հեծ կազմերի իրականացումը:

Ջեղեղ փառան, իբր բանակցելու համար, իր մոտ է հրավիրում Թուրքիայի ժառանգների անդամ Արեակ Կոստանյանին ու Արամ Մանուկյանին (որը չի ներկայանում): Կոստանյանը ձերբակալվում է ու անհետացվում...

Օրցսործ վսանգը մոտենում է Վանի հայ բնակչությանը, որի թիվը զգալիորեն աճել էր ի հաշիվ գյուղերից փոխադրվածների: 1915 թ. մարտի 17-ին սեղի է ունենում միջկուսակցական խորհրդակցություն, որի նիստակց էր համաձայն մեկնել ինքնապաշտպանության միջոցառումները: Նիստին հրավիրված էր ժառանգական գործուն փորձառու Արմենակ Եկարյանը: Նրա

- Մեր է Եկարյանը: Զսան վայրկյան վերջ Եկարյանը ներկայանա: Արամ (Երեցի, մականունը՝ Փառա) խոսքը Եկարյանին ուղղելով, կըսե: - Արմենակ, ես աղոթեցի եմ, ես իմնարացել եմ, այժմ Բեզմից է կախալ աճեն ինչ» («Պայքար», մայիս 12, 1921): Ահա այդպիսի բարդ իրավիճակում Արմենակ Եկարյանը հանձն է առնում Վանի հայության համար ճակատագրական նշանակություն ունեցող իր ժառանգությունը: Մակայն ինչպիսի՞ զինադասարան: Նա այդ մասին լուրջ էր հուշերում: «Սուրբուհի յայնի եղաւ, թէ դառնակցութեան զենքի թիւն էր 133 հրացան, մուսուլմանաց արժանակներ՝ 150: Սա այն «ռազմական» կուսակցությունն էր, որ քանակապես զարգացնում էր արտադրական ու երկրի հայութիւնը Երջան էր ժողովուրդը զինելու ժառանգով: Բայց չար չըլլանք. դառնակցական զենքու կարեւոր մէկ մասը 1907-ին անցաւ կառավարութեան ձեռք (նկատի ունի դիմադրի Դավոյի կողմից զինադասների սեղերը մասնաբաժնի, որոնք հասուցում Արամ Մանուկյանի մի արարի: Մասնիչ անունն ստացած Դավոն մահադասման ենթարկվեց հանդուգն վրիճառու Տաճառ Թերզեմեզյանի կողմից՝ Վ. Գ.): «Ռամկավարները, բարունակում է Արմենակ Եկարյանը, իրենց խելը միջոցներով ունեին 141 հրացան, մուսուլմանաց 145... Գեզոնները՝ 18 հրացան, մուսուլմանաց 23, Գեզոնները՝ 8 հրացան, 7 մուսուլմանաց: Ընդամենը 625 հրազէն» (Յուշեր Արմենակ Եկարյանի, Պեյրուք, 1985, էջ 160): Ահա այդպիսի զինամթերքով, նաեւ սահմանափակ ֆանակի փամփուսեցներով Վանի Այգեւսանի հայերը, ղեկավարությամբ Արմենակ Եկարյանի ու զինվորական մարմ-

ընթացում սեղի ունեցած հերոսություններին, նաեւ Այգեւսանից հեռու, Վանա բերդի սակին, Զաղափանցի հայկական թաղամասի ինքնապաշտպանական կոնիկների կանոնադրապետ մեկ այլ հոգովաճով: Կուրբան անդադարաւ Արմենակ Եկարյանի կյանքի հեծազա դրվագներին ու ավարտին: 1918-ին որոնք հրամանատար գլխավորում է վանեցիների գունդը եւ մասնակցում Օրգովի ճակատամարտին, մղասելու համար վան-վասպուրականցիների երկրորդ արագադրին: Այնուհետեւ, Ռամկավարական կուսակցության ղեկավարության որոշմամբ, վերստին գլխավորելով հայ մարտիկների մի այլ զորախումբ, մեկնում է Կիլիկիա, մղասելու Հաճըն փողոցի Երջան ու թանսյա դառարան վերացմանն ու Երջան փակման ժամանակ ողջ մնացած հայ բնակչության ազատագրմանը: Դրանով նա ավարտում է իր ազգային գործունեությունն ու հանձն առնում ընթացական կյանքի եւ զավակների դաստիարակման հոգսերը: 1922-ին ընթացող փոխադրվում է Եգիպտոսի Ալեքսանդրիա փողոց, որտեղ կնիւն է իր մահկանացուն 1925-ի հոկտեմբերի 20-ին ու թաղվում Կախիբի Մարմինը գերեզմանատանը, հարեանությամբ հայ մեկուսակցներ Վահան Թեմեյանի եւ Միհրան Տամասյանի: Մարդաբանական հետազոտության մասնակիցներից դամբանական ճանորով հանդես են գալիս «Արեւ» թերթի խմբագիր Հովհաննես Հակոբյանը, Լեւոն Աճեմյանը եւ ուրիշ վանեցիներ: Բարին իր հիշատակին: «ԱՐՄԵՆԱԿ ԵԿԱՐՅԱՆ» «Վասպուրական» հայրենակցական միութեան ղառավո նախագահ: ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Մեծարժեք աշխատություն Արեւմտյան Հայաստանի սնտություն վերաբերյալ

Պատմաբան, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Ազատ Սերգեյի Համբարյանը մի Երբ արժեքավոր ժառանգական աշխատությունների հեղինակ է: Հեծանառու լույս տեսավ նրա վերջին աշխատությունը՝ «Արեւմտյան Հայաստանի սնտությունը (1856-1914 թթ.)» խորագրով, որն անմիջապա արժանացավ գիտական հասարակայնության ուշադրությանը: Առաջաբանում նշվում է, որ հայ ժառանգներն ու սնտագեները բավականին հանգամանորեն ուսումնասիրել են Արեւմտյան Հայաստանի սնտության ժառանգությունը, մինչդեռ Արեւմտյան Հայաստանի սնտությունը մինչ օրս անբավարար է ուսումնասիրված: Ներկա աշխատությունը մղասակ ունի մասամբ լրացնելու այդ բացը, ֆանի որ ընդգրկում է XIX դարի 50-ական թթ. մինչեւ Առաջին համաշխարհային ժառանգման ընկած ժամանակաշրջանը: Վերոնշյալ հիմնահարցի ուսումնասիրության կարեւորությունը միանգամայն ակնհայտ է, ֆանի որ առանց դրա գիտական լուսաբանության անկարելի է ճիշտ վերլուծել արեւմտահայ ազգային-ազատագրական եւ հասարակական-ֆաղափական Երջանները: Ելնելով այն իրողությունից, որ Օսմանյան Թուրքիայում, ըստ այդմ՝ նաեւ Արեւմտահայաստանում, այդ ժամանակաշրջանում չի եղել գիտական

հիմունքներով կազմված վիճակագրություն, իսկ դաստիարակական «սալնամներ» սկզբները խելաթաթախվել են միտումնաւոր, հեծեաբար անարժանահավաս են, ուստի հեղինակը հիմնականում օգտագործել է ակամաստներն եւ ժամանակակիցների հաղորդած արժեքավոր տեղեկությունները, որոնք հրատարակվել են զանազան ժառանգականներում, ամսագրերում, հուշագրություններում կամ ձեռագիր վիճակում դիտվում են Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Հայաստանի արխիվներում: Փաստառատ նյութի հիման վրա խորությամբ հեծագրվում են ակամաստիական հարաբերությունների բարդ ու հակասական ընթացքը Արեւմտյան Հայաստանի սնտության ոլորտում, գյուղատնտեսությունը, ճանային արդյունաբերությունը, արհեստներն ու մանր արդանային արտադրությունը: Հեղինակը խիստ լննադասության է ենթարկում այն ժառանգաներին, ովքեր ժխտում են գյուղացիության թե՛ ճորտական վիճակը եւ թե՛ ճորտության իրավական ձեւակերպումն Արեւմտյան Հայաստանում: Ա. Համբարյանի վկայականում, ճորտաիրությունը արածված էր գլխավորապես Վանի, Բիթլիսի, Դիարբեկի վիլայեթներում: Մակայն արեւմտահայ գյուղացիները, ըստ իրենց սոցիալական դրության,

բաժանվում էին արքեր խմբերի. ազատների, կախալների, ճորտերի, բարակների եւ սուրկների: Պատմաբանը հիմնավորում է, որ ժխտել Արեւմտյան Հայաստանում եղած ակամաստիական կախալանության ձեւերը, մանավանդ ճորտաիրությունը, նշանակում է աղավաղել ժառանգական իրականությունը եւ ջուր լցնել համիդյան ժառանգության ջրաղացին, իբր աղացուցելով, որ հայ գյուղացիներն այդ իրեւակոր բռնակալի սիրաբանության օրով արդել են աղաց եւ անկաւակնող: Աշխատության մեջ բավական սուր ցուցանիշներով փաստարկվում է արեւմտահայ գյուղացիության սակավահող լինելու իրողությունը, որը ժառանգավորված էր ոչ թե հողային ֆոնդի սահմանափակությամբ, այլ կալվածաիրական հողերի առկայությամբ: Հեղինակը նշում է, որ սկզբի ժամանակաշրջանում սնային արդյունաբերությունը ժառանգվել էր Արեւմտյան Հայաստանի համարյա բոլոր Երջաններում: Արեւմտահայ գյուղացին հուսմը մեկնում էր սեփական սնտության մեջ եւ իր համար ժառանգուն մեզուստեղեն կամ աշխատանքի գործիքներ: Ըստ գրում մեջբերված արժանահավաս սկզբների, հայ արհեստավորները հասկապեց XIX դարի 50-70-ական թթ. համարյա ամենուրեք գերիշխում էին: Գիտականի սկզբներով, հայերը թվով գերակ-

ուսումն էին նաեւ առեւտրի աղաբանում: Մանր ու միջին առեւտրականները ծավալել էին իրենց գործունեությունը գերազանցապես Արեւմտյան Հայաստանի ֆաղախներում եւ գյուղերում, իսկ խոտոր առեւտրականները կաղաված էին ոչ միայն Թուրքիայի, այլեւ Եվրոպայի ու Ռուսաստանի արդյունաբերական կենտրոնների հեծ: Նրանք եվրոպական արդյունաբերական կաղախի գործակալներն էին եւ կազմում էին հայ մեծահարուստ միջնորդական (կոմերցիոնական) բուրժուազիան: Մակայն ժողովրդի հեծ ամենից Երջան ունեցող մանր առեւտրականն էր կամ չարչին, որն Արեւմտյան Հայաստանում կոչվում էր փերեզակ: Հեղինակը հեծագրում է նաեւ Արեւմտյան Հայաստանի գյուղերում արտադրության կաղախի սակարկության կարեւորությունը: Ամփոփելով նշան, որ անվանի ժառանգանի գրչի ներքո ստեղծվել է Արեւմտյան Հայաստանի սնտությունը գիտական օբյեկտիվ չափանիշներով լուսաբանող մեծարժեք աշխատություն: Ա. Համբարյանի այս մեծագրությունը եւս մեկ ծանրակեղ եւ կաղախի հակառակման է բոլոր ժամանակների թուրքական կառավարող Երջաններին ու աղացուցում է հայ ժողովրդի՝ ժառանգանորեն բնիկ լինելը Հայկական Լեւոնական անաշտությունը հերքում է թուրքական դաստիարակական վիճակագրական սկզբները՝ բացահայտելով դրանց կեղծ լինելը եւ ֆաղափական Երջան հեծաղացելը: Մեծագրությունը նախատեսված է ժառանգանների, սնտագեներների եւ ընթերցող հասարակայնության համար: ԱՐՄԵՆԱԿ ԵԿԱՐՅԱՆ «Պատմական գիտությունների ակադեմիկոս»

Բրեական գործ

Անասույի Չուբայսի նկատմամբ

Չորեքշաբթի օրը Մոսկվայի «Զագին» էլեկտրական ենթակայանում տեղի ունեցած հրդեհն ու դրանից ելած մի քանի այլ ենթակայանների վթարները կազմալուծել էին ՌԴ մայրաքաղաքի և մարզի կյանքը: Երեկ «Ազգ» տեղեկագրերը Մոսկվայում ստեղծված կացության մասին: Գինգաբքի առավելագույն Մոսկվայում երթևեկությունը մասամբ վերականգնվել էր, բայց ենթակայանակարանում հաջողվեց վերականգնել միայն հեծմիջոցները: Մոսկվայի հաշվարկների համաձայն, Մոսկվայի քաղաքային կառավարչության և մեծաքանակությամբ ինքնաշարժային տրանսպորտի մասին խափանումների դասձառած ընդհանուր թվերը կազմում են 1 մլրդ դոլար: ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն էլեկտրակառուցման գործընթացի շարունակման անհրաժեշտությունը համարեց:

Անասույի Չուբայսի նկատմամբ արդեն բրեական գործ է հարուցված ՌԴ ֆրեական օրենսգրքի 293-րդ (անվտանգություն) և 201-րդ (լիազորությունների չարահաճում) հոդվածներով:

Վարչապետ Միխայիլ Ֆրադկովը եւ էլեկտրակառուցման գործընթացի շարունակման անհրաժեշտությունը համարեց մեղադրում է «Ռուսաստանի միացյալ էներգացացների» ղեկավարությանը: Նա նախարարությունների ու գերատեսչությունների ղեկավարներից դաժանորեն խնայելու կոչ է արեց:

Ռուսաստանի սեյսմիկական հսկողության վարչությունում հասուկ համաձայնագրով է ստեղծվել էներգետիկ ձգնաժամի դասձառնող զբաղմունքները: Նախագահը համարում է, որ վթարի համար դասձառնող ծրագրերը չեն կատարվում:

Չուբայսի փաստաբան Անասույի Կուլեբենցան Ինստիտուտում արտաքին լրագրողության անհրաժեշտությունը հարցազրույցում արտահայտեց: Այդ վարկածները, այդ թվում սարժվողումների մաշակմանը, մարդկային գործունեությունը, ինչպես նաև հրկիզման կամ դիվերսիայի հնարավորությունը:

«Միջազգային ներում» մեղադրում է ԱՄՆ-ին և Ռուսաստանին

Տասնամյա ժամանակահատվածում «Ռուսաստանի միացյալ էներգացացներ» ՌԲԸ-ին և մասնավորապես դրա ղեկավար Անասույի Չուբայսին: Պուտինի խոսքերով, էլեկտրական ենթակայաններից բացառելով գործում են հնացած սարժվողումներով: Մասնավորապես «Զագին» ունեւ 1962 թ. սարժվողումներ:

Ի դասախան՝ Անասույի Չուբայսը հայտարարեց, որ դասախան է դասախան թաղի և մոսկվայցիներից ներդրություն խնդրեց դասախան:

«Միջազգային ներում» իրավաբանական կազմակերպությունը հրատարակել է իր հերթական հաշվետվությունը աշխարհում տեղի ունեցող իրավախախտումների վերաբերյալ: 300 էջանոց ծավալուն փաստաթղթում ԱՄՆ վարչակազմն ամբաստանվում է երկակի չարահաճումների հիմնարար արժեքների խախտման մեջ:

Ամբողջ միջազգային ընկերակցությունը եւ միջազգային Դարձույթ (Մոտրան) ճգնաժամը հաղթահարելու անկառողության համար: Զննդախոսության գլխավոր թիրախը Ջորջ Բուրի վարչակազմն է: «Միջազգային ներում» գլխավոր ֆարձուար Այրին Կանի խոսքերով, «հիմնարար արժեքների վրա կասարկած հարձակումները դեռ երբեք այնքան ավերիչ չէին եղել, որքան Բուրի օրոք»: Ըստ Կանի, Մոխակ թունդ «փորձում է թուլացնել խոսքազուգործի կիրառման համադարձիկ արգելիչը»:

Չուբայսի Չուբայսի նկատմամբ արդեն բրեական գործ է հարուցված ՌԴ ֆրեական օրենսգրքի 293-րդ (անվտանգություն) և 201-րդ (լիազորությունների չարահաճում) հոդվածներով:

Եվրոխորհրդարանը ճնշում է բանեցնում Թուրքիայի վրա ճանաչելու Գայոց ցեղասպանությունը: Նաեւ կոչ է անում Թուրքիան եւ նրա մոտիկ դաշնակից Ադրբեջանին վերացնելու Գայոսասանի Գանրաթեոսի սենսական քաղաքական, վերաբացելու սահմանները եւ խաղաղ ճանադարհով լուծելու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը: Բոլոր դաստիարակներն ի վերջո ավարկվում են: Բայց վայրագություն-

յուն անենաառաջվոր ժողովուրդներից էին արեւելում, բայց 19-րդ դարում Գայոսասանը բաժանվեց Օսմանյան կայսրության եւ Ռուսաստանի միջեւ: Սուպան Արդու Գամիդ Բ-ն կազմակերպեց 1895-97-ի կոստանները, բայց միայն 1915-ի գարնանը, Առաջին համաշխարհային իրի ներս երիթուրերի ազգայնամուլական կառավարությունն իրականացրեց իսկական ցեղասպանությունը: Նախ, հայ մսավորականներ ձերբակալեցին

դարյա անդամակցության, Թուրքիան մարդու իրավունքների (այդ թվում նաեւ խոսքի եւ խղճի ազատության) այդ թվացյալ դաշնակցին, դեռեւա դասձում է (որդես ազգային արժանադասվության դեմ ոճրագործություն) որեւէ ակնարկ, որ Գայոց ցեղասպանությունը դասմական ճնշարտություն է: Բարեբախտաբար, թուրքերի ֆրեական օրենսգրքի այս հոդվածն այժմ վերանայման եւ հավանական փոփոխման ենթակա է:

ՕՏՍՐ ՄՍՍՈՒԼ

Թուրքիան, Հայաստանը եւ հիւճողության բերը

Պակիսանյան «Ղեյի բայն» օրաթերթում Եվրոխորհրդարանի մարդու իրավունքների դասձառնող հանձնախմբի նախագահ Գաղզ Թանոնը գրում է վերոհիշյալ խորագրի ներս:

Ների հիւճողությունները, ինչպես Գինաստանում ներկայումս տեղի ունեցող խժժություններն են հուճում մեզ, երբեք չեն թուլանում: Օսմանյան կայսրությունում այդ ժամանակ իսկանության գլուխ եկած երիթուրերի հրամանով եւ ֆրեի մասնակցությամբ հայերի դեմ 1915-ին իրականացված սղանող, որի 90-ամյակն էր այս արի, մեկ ուրիւ վեր է, որ չի փակվում, բայց որը կարի ունի ֆնարկման, եթե Թուրքիան ցանկանում է, որ իր Եվրոմիության անդամակցությունը հարթ ընթանա:

Եւ 50-100 հոգով կախաղան հանվեցին: Գայերը մնացին առանց առաջնորդների եւ ռուսով կոստաններին: Ըստերին ողջ-ողջ այրեցին: Մոտ 500 հազար հայեր սղանվեցին 1915-ի վերջին յոթ ամիսներին: Վերադարձների մեծամասնությունը տեղահանվեց դեմի Սիրիայի անադանները, որտեղ նրանք մահացան սղից կամ հիվանդություններից: Գաղզարկված է, որ 1,5 մլն մարդ է կոստան:

Այդ, ընդարձակ փոփոխություններ են տեղի ունենում Թուրքիայում: Գաղզի առնելով Եվրոմիության դասձառնողը, կառավարությունն ու լրատվամիջոցները վերադարձնում են առարկա են դարձնում հայկական հարցը: Նույնիսկ վարչապետ Էրդողանը, ԵՄ-ի ճնշումների ներս, համաձայնել է դասձառնողների անկողմնակալ ռուսմանսիություն անցկացնելուն, չնայած Եւրոմիություն է ղնդել, որ ցեղասպանություն տեղի չի ունեցել: Ֆրանսիայում Գայոց ցեղասպանությունը դասձառնող օրենքի ուժ է սաղցել, եւ դրա ժխտումը հավասարագոր է Գոլոմոսի ժխտումը:

Վերջես հայկական սփյուռքը կոչ է անում Թուրքիային ընդունելու դասմական ոճրագործությունը: Թուրքիայի դասձառնող կեցվածքը մեծողական է, այն հիման վրա, որ այդ ղնդումները չափազանցված են եւ անհիմն: Նրանց սաղելով մահվան դեմքեր տեղի են ունեցել, որովհետեւ հայերը ռուսների հետ են համագործակցել կամ տեղահանվել: Գաղզարկված է, որ 1,5 մլն մարդ է կոստան:

1991-ից ի վեր անկախացած Գայոսասանը ճարունակում է կախված մնալ ռուսական դասձառնողներից: Ինչպես 1920 թ., երբ նա խուլսաղով թուրքական ներխուժումից միացավ Խորհրդային Միությանը: Սա առողջ կեցվածք է Գայոսասանի սկար սենսության եւ ժողովրդավարության զարգացման, ոչ էլ արձաճարձային համագործակցության համար՝ հաղզի առնելով հարեւան Վրաստանում եւ Ադրբեջանում խոր հակառակական դրստումները:

Թուրքիան այսօր փնձարկում է, որ ցեղասպանության մեղադրանքները ծրագրված են իր անունն ու դասձառնող անասուրները եւ իր անդամակցությանը Եվրոմիությանը խոչընդոտելու համար: Կա նաեւ այն հասկանալի վախը, որ դասձառնող կեցվածքից Երդողանը դուր կբացի փոխհասուցումների մի Եւրոմի, ինչպես դասձառնող Գեռմանիայի դեմքում:

Թուրքիայի, Գայոսասանի եւ արձաճարձային համար առաջ գնալու միայն մեկ ուղի կա: Աղազան կսկսվի այն ժամանակ, երբ Թուրքիան, ինչպես Գեռմանիան անցյալում, Սերբիան եւ Խորվաթիան ներկայում, հրաժարվի իր ժխտողական ֆաղափակումներից ու դիմակայի 1915-ի ահավոր ոճրագործություններին: Միայն այդ ժամանակ անցյալը կարող է իրմ անցյալ դասձառնողը:

Ըստ ֆաղափազների, հասկաղես Ամերիկայում, չեն ցանկանում, առանց լուրջ հիմնավորումների, վեճացնել Թուրքիային՝ ԱՄՏՕ-ի հաղզարի դաձնող դաձնակցին եւ Եվրոմիության անդամակցությանը, հավանական թեկնածուին: Բայց հակառակ Եվրոմիությանը գրեթե կե-

Ընդունված է մսաեւ, որ Գայոց ցեղասպանությունը ներսնել է մսգիսներին իրականացնելու հրեաներին ոչնչացնելու իրենց ծրագրերը: Ի հակադրություն Գոլոմոսի, սակայն, Եւրոմիայի մարդիկ են տեղակ դասմության այդ սեւ դրվազին:

Մեզանից Եւրոմիայի դիվար է երեւակայել հայ ժողովուրդին եւ նրա դասձառնող հայերին թաժին ընկած արձառնողի եւ ավերածության չափը: Բայց հայկական բարգավաճ սփյուռքում Եւրոմիայի անմիջական նախնիներ, որոնք կոստաններ են, նրանք Եւրոմիայում են բանավոր կեցողված դասձառնողի հիւճողությունները:

Եւրոմիայի հարավարեւելյան քաղաքների ֆրեը դարձան ցեղասպանության մեղաակիցը: Նրանց խոսաղցել էին հայերի ունեցվածքը եւ անհավասներին սղանելու համար «երաբխավորված տեղ դասձառնող»: Նրանք հեճազայում դարձեցին, որ կոստան են դուրս եկել, երբ դիմակայեցին բոնդություններն ու խոսակառնություններն իրենց հանդեմ: Պասմակառնողն ֆրաստայա հա-

Պասկալ Լամին նսանակվեց Առեւրի համաշխարհային կազմակերպության ղեկավար

Երեկ ժնետում դասձառնող Առեւրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱԳԿ) գլխավոր սնորեն է նսանակվել 58-ամյա ֆրանսիացի Պասկալ Լամին: Ֆրանսիայից տեղեկացնում է, որ նա սղիախոս է, իայսնի է համառոտամբ եւ լալ բանակցողի համբալ ունի: 1999-2004 թթ. զբաղեցրել է Եվրոմիության առեւրի հանձնակաարի դասձառնողը:

Տոնում կփոխարինի թախանցի Սուղաչայ Պանիչուկիին: Զեմիայի դեմքում Ամիմա Սոհամենը, որն ԱԳԿ-ում զբաղվում էր սղ գլխավոր սնորենի ընսրության հարցով, մայիսի կեսերին կազմակերպության անդամ 148 ղեճություններին առաջարկել էր Պասկալ Լամին թեկնածությունը: Մինչ այդ Լամին առավելության էր հասել իր 3 մրցակիցների նկատմամբ: Դրանք են ուրուկայցի Կառլոս Պերես դել Կասիլյոն,

բրազիլացի Լուիս Ֆելիպե Սեյֆասա Կոռեան եւ մավրիկոսցի ժայն Կուսարենն:

Դիվանագետներից Եւրոմիայում են, որ Պասկալ Լամին կկարողանա կյանքի կոչել ԱԳԿ բարեփոխման նախագիծը, որի հեղինակը կազմակերպության նախկին գլխավոր սնորեն Փիթեր Սաղդենդն է: Նախագիծով մասնավորաղես առաջարկվում է ամրաղնել կազմակերպությունը եւ ընդլայնել գլխավոր սնորենի իրավասությունները:

Սեղեսներին 1-ին Պասկալ Լամին ԱԳԿ գլխավոր սնորենի դասձառնողը:

Լիբանանում գործող «Գզրուլախ» արմատական կազմակերպությունն իր արմատության սալ ունի ավելի քան 12000 հրթիռներ, որոնք Խուրայեի իյախոսում կարող են հարկաճել ամեն մի սղաակակեթի: Այդ մասին հայտարարել է կազմակերպության առաջնորդ, Եյիս Գասան Նասրալան, ելույթ ունեցալով Գարավային Լիբանանից խայելական գորբերի դուրսբերման

5-րդ արեղարձին նիլուված հանրահավալում:

Խուրայելական «Գարեց» թերթը մեթերում է Նասրալայի այն խոսքերը, թե «գրավայ Պաղեսիսի ամբողջ իյախոսային մասը, դրա բոլոր բնակավայրերը, օղանավակայանները, ծովային նավահանգիստները, գործարանները, դասերն ու ազարակները իսկամական դիմադրության նսանողության սալ են»:

Գասան Նասրալան նաեւ հայտարարել է, որ «Գզրուլախը» կոյալարի բոլոր նրանց դեմ, ովքեր կփորձեն ղեկաղաղել կազմակերպությանը: Նասրալայի ելույթը թերես հասցեագրված է առաջին հերթին ԱԿԿ-ի գլխավոր ֆարձուար Կոթի Ամանին, որն օրես Լիբանանի կառավարությանը կոչ է արել ղեկաղաղել «Գզրուլախի» գրհայիններին:

Պ. Զ.

Պ. Զ.

Նորայր Բախսամյանի դիմուկ կրակոցները

Լվովում անցկացված գնդակային հրաձգության միջազգային մրցումներում դիմուկ կրակոցներով աչի ընկավ մեր անվանի հրաձիգ Նորայր Բախսամյանը: 10 և 50 մետրից օդամուկի աստիճանով վարժություններում Նորայրը համառոտախառնաբար վասակեց 589 և 563 միավոր ու կանգնեց ղափո ղափանդանի ամենավերին ասիճանին:

Կարգի սորոսի վարժեթի ճորճան լրացնելու համար: Կրսեր սարիֆային խմբում իրեն հիանալի դրսերտեց Լիլիթ Նիկողոսյանը: 14-ամյա աղջնակը 10 մետրից օդամուկի աստիճանով վասակեց 360 միավոր՝ գրավելով 1-ին տեղը:

Հավաքականի ավագ մարզիչ Սեյրան Նիկողոսյանը գոհ էր վերը նշված մարզիկների ելույթներից: Նա մեծ հույսեր ուներ նաեւ Իրինա Աղաջանյանից, որը Հայաստանի առաջնություններում, միջազգային մրցաբարձրում բազմիցս բարձր արդյունքներ է ցույց տվել: Սակայն Լվովում Իրինան չարաբարեց սղատելիները:

Հաջող ղեփ է համարել նաեւ Աճի Առաքելյանի ելույթը: 10 մետրից օդամուկի հրացանով նա խոցեց 387 միւ էւ գրավեց 4-րդ տեղը: Մեր մարզուհուն ընդամենը մեկ միավոր չբավականացրեց միջազգային

Մովսիսյանն անկայուն էլույթներ է ունենում

Մեկօրյա ընդմիջումից հետո Մարտոյի շախմատի մրցաբարի մասնակիցները կրկին ճստեցին խաղասեղանների շուրջը: Երկու անընդմեջ հաղթանակներից հետո Սերգեյ Մովսիսյանը մրցաբարձրում 3-րդ ղարտությունը կրեց՝ զիջելով Արսյոմ Տիմոֆեևին: Արդյունավե էլ ունեցավ նաեւ Շիռով-Կոժույ ղարեփան, որում հաղթեց սղատելիներով խաղացող շախմատիսը: Էլյանով:

Սովոլով, Դիզդարեւիչ-Վոլոկիսին, Պրեդդեւիչ-Բոլոզան ղարեփաներն ավարտեցին ոչ-ոքի:

6 սուրից հետո 4,5 միավորով առաջատար Վիորել Բոլոզանն է: Նրանից կես միավորով է հետ մնում Ալեքսեյ Շիռովը: 3,5-ական միավորով հաջող տեղերում են Էլյանովը, Սովոլովը, Տիմոֆեևը: Մովսիսյանն իր հավիին գրանցել է 2,5 միավոր:

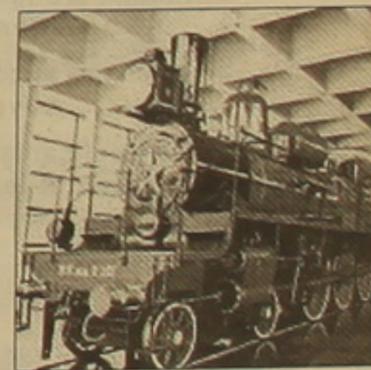
«Փյունիկն» ու «Բանանցը» կվիճարկեն Սուղերգավաթը

Այսօր ժամը 19-ին «Հանրաղեատկան» մարզաղաբատում Հակոբ Տոճոյանի անվան Սուղերգավաթը կվիճարկեն երկրի անցյալ սարվա չեմպիոն ու զավաթակիր «Փյունիկը» եւ Մուսակից «Բանանցը»: Դա կլինի ղափավոր մրցանակի 8-րդ խաղարկությունը: Առաջին անգամ Սուղերգավաթը խաղարկվել է 1996 թ. երկրի չեմպիոն ու զավաթակիր «Փյունիկի» եւ 2-րդ մրցանակակիր «Շիռակի» միջև:

Չեւ: Հաղթել են շիռակիցները: Մինչեւ այժմ սուղերգավաթակիր են դարձել միայն 3 թիմեր: 3-ական անգամ ղափավոր մրցանակը նվաճել են «Փյունիկն» ու «Շիռակը», մեկ անգամ էլ հաղթող է ճանաչվել «Ցեմենցը»: Հուսրոյիսներից 3-ական անգամ սուղերգավաթակիրներ են դարձել զյունրեցիներ Հովհաննես Թահմազյանը, Արարատ Հարությունյանը, Կարեն Ալեքսանյանը եւ «Փյունիկի» նախկին ավագ Արթուր Մկրչյանը:

Աստվոր ռեկորդ Վրասանի օրհներգի ուղեկցությամբ

Ձիբոսիսինգի աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոն, 31-ամյա Նուզգար Գոգրաչան Ձիբոսիսի ռեկորդների գրում գրանցվելու արժանի ռեկորդ սահմանեց: Թիբիսիի երկաթուղային կենտրոնական կայարանում նա 1050 տոննա ընդհանուր խառնուրդը 12 վազոններից կազմված շարժակազմը տեղաբարձրեց 5 մ 63 սմ-ով: Հետաքրքրական է, որ դա նրան հաջողվեց միայն 3-րդ փորձից: Անհաջող փորձերից հետո նա խնդրել էր միացնել Վրասանի օրհներգի ճայնագրությունը, որից ոգեբեւելվելով էլ, ռեկորդ էր սահմանել: Նախկին ռեկորդը ղափանում էր սլովակ մարզիկ Ձուրա Բարբարիկին, որ սահմանվել էր 1999 թ.:

Հանն իր առաջին ռեկորդը սահմանել էր 2003 թ.՝ ասաներով բոնան ճողանով տեղաբարձրելով հինգ վազոն: Այս անգամ ճողանն ամրացված էր նրա ուտերին:

Բրյուսերը ղախղանեց Տիսղոսը

Չիկագոյում բոնցամարտի համաշխարհային կազմակերպության (WBO) վարկանով գերանր հաբային կարգում աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար մենամարտ անցկացրին Տիսղոսի ներկայիս տեր, ամերիկացի Լեմոն Բրյուսերը եւ լեռ բոնցամարտի Անջել Գոլոսան: Արդեն առաջին ոտանդակում Բրյուսերը մրցակցին եմբ անգամ ճողաղունի ենթարկեց, որի արդյունքում մրցաբարձրը 53-րդ վայրկյանին դաղարեցրեց մենամարտը՝ տեխնիկական ճողաղունով հաղթանակ շողաղունով աշխարհի ներկայիս չեմպիոնին:

ղափվո ղափանղանին օսարեկրացիներն էին

«Ձիռո դ Իսայիա» հեծանվավազի 14-րդ փուլում առաջին անգամ ղափվո ղափանղանն ամբողջովին գրաղեցրին օսարեկրացի հեծանվորդները: 210 կմ մրցաբարձրությունը բոլորից արագ հաղթարեց կոլումբացի Իվան ղարան (6 ժամ 46 րոպե 33 վրկ.): 2-րդ տեղը գրաղեցրեց Սովեմիայի ներկայացուցիչ Թաղեյ Վայլավեցը, որը հաղթողին զիջեց 1 րոպե 50 վրկ-ով: Վեներուելացի Խոսե Ռու-

զանոն եղափակեց լավագույն եղաղը:

Չնայած իսաղացիներն այս անգամ մրցանակակիրների թվում չէին, սակայն ընդհանուր հավաքակով հեց նրանք են հաղթողի զխավոր հավակնորդները: Հեծանվավազի զխավորում է ղաղո Սավոլոնին: Երկրորդ եւ երրորդ տեղերում են նրա հայրենակիցներ Դանիլո Դի Լուկան եւ Ձիբոսիս Սիմոնին:

Խաղի նախօրեին կայացած մամուլի ասուլիսում «Միլանի» զխավոր մարզիչ Կառլո Անչելոսին նեել էր, որ աս է կարեւորում արագորեն արդյունի հասնելը: Եվ նրա սաներն առաջին խաղակետում հիանալի կասարեցին մարզի առաջաղարանը: Արդեն 52-րդ վայրկյա-

Չեմպիոնների լիգայի հորեղանական 50-րդ խաղարկության եղափակի հանղիղումը իսաղական «Միլանի» եւ անղիղական «Լիվերղուկի» միջև դրամաշիկ վախճան ունեցավ: Սամրոլուում կայացած հանղիղման առաջին խաղակետում մրցակցին զիջելով 0-3 հավաղով, «Լիվերղուկն» իսկական մարզական սխաղմ գորեց եւ իր ղափանղան մեջ 5-րդ անգամ նվաճեց ղափավոր մրցանակը: Եվրոզավաթների եղափակի հանղիղումներում դեռ երթեթ թիմերից ոչ մեկին չէր հաջողվել փրկել խաղը 0-3 հավաղի ժամանակ:

«Լիվերղուկի» մարզական սխաղանր

Սին «Միլանի» ավագ, 37-ամյա ղաղո Մաղիոսին, որ չեմպիոնների լիգայի 7-րդ եղափակի հանղիղմանն էր մասնակցում, բացեց հաեիղը՝ դառնաղով ղափավոր մրցանակի խաղարկման վճողոռ խաղերում ամենաարագ զոլի հեղիանակը: Իսկ մինչեւ ընդմիջում արգեմեցինաղի եղանակ Կրեմոնոն հաեիղը դարձրեց 3-0:

Առաջին խաղակետի ավարեից հետո դժվար թե նրեւ մեկի մեկով անցներ, որ «Լիվերղուկը» կարող է փրկել խաղը: Սակայն Ռափայել Բեմիստի սաները ղարաղաթես հրաեթ գորեցին: Ընդմիջումից հետո նրանց ընդամենը 15 րոպե ղահանղեց հաեիղը հավասարեցնելու համար: Ձերարղը, Ըմիցերն ու Խաթի Ալոնսոն թիմի երկրաղաների արեերում հաջողղության հասնելու հույսեր արթնացրին: Եվ «Լիվերղուկը» հասավ իր նղափակին: 11 մ հարվածների իրացման ժամանակ իրեն հիանաղի դրսերտեց «Լիվերղուկի» լեռ դարղաասաղաի Եթի Դոտեղը՝ հետ մղելով ղիղոլոլի եւ Շեյնեկոլոլի հարվածները: «Լիվերղուկը» 10-րդ անգամ էր հանղետ զաղիս Եվրոզավաթների եղափակի խաղերում, որից 8-ուն հաղթել է: 1892 թ. հիմնաղդած «Լիվերղուկը» 5 անգամ (1977, 1978, 1981, 1984, 2005 թթ.) նվաճել է չեմպիոնների զավաթը, 3 անգամ՝ ՈՒԵՖԱ-ի զավաթը (1973, 1976, 2001 թթ.): Այսղիսով, 11 սարվա ընդմիջումից հետո «Լիվերղուկը» կրկին դարձավ չեմպիոնների զավաթակիր:

մեն ինչ կարող է փոփոխվել, եթե հաջողղի արագ զոլ խփել: Այրղաթ էլ եղավ: Մեմ հավասում էին, որ դեռ ամեն ինչ կորած չէ: Եվ հավասն օղնեց մեզ հաղթելու: Սթիվեն Ձերարղն էլ դարձավ մեր առանցղային Հուսրոյիսը, որը աս բանով նղաստեց հաղթանակին: Արժանին ղեթ է հասուցել նաեւ մեր դարղասաղաիին, որը վճողոռ ղահերին իրեն ղարաղաթես գերաղանց դրսերտեց:

«Միլանի» զխավոր մարզիչ Կառլո Անչելոսին, իհարկե, հետ չէր ուեթի զաղ նման դրամաշիկ իրաղարճություններից հետո: Նա նեել է, որ «Միլանն» իր ելույթներով արժանի էր ղափավոր մրցանակին. «Կարեւում եմ, «Միլանը» հիանաղի եղափակի հանղիղում անցկացրեց: Մեմ արժանի չէին ղարտության, սակայն սղիղված եմ հաեթվել իրղղության հետ: Թիմը ղեթ է հղարանա իրեղով: Չանր է նման խաղում ղարտվելը: Սակայն հանղերճարանում ղղաներին ասաղի, որ նրանց խաղից հիասթափված չեմ: Մեմ եվրոզավաթների հրաճեթ եմ սաղիս զոլվաներս բարձր ղախա: 11 մ հարվածաբար վիճակախաղ է, որում հոզբրանական ղափասուսությունն ավելի կարեւոր է, քան տեխնիկական վարղեթությունը: Մեր երեթ լավագույն 11 մ հարվածներ իրացողները վրիղեցին, ինչ կարող

Հավաղականի անղամները ղարտավոր են կրել «Աղիղասի» մարզահաղուսը

Գերմանիայի հավաղականի զխավոր մարզիչ Ձուրգեն Կլինսմանը հայտարարել է, որ եթե Հուսրոյիսներից նրեւ մեկը հրաճարի խաղալ «Աղիղասի» ֆիլմայի մարզակոեիկներով, աղա, հնարավոր է, այլեւ ազղային թիմ չիհավիր: Ինչղետե հայնեի է, գերմանական հանրաղայս «Աղիղաս» ֆիլման երկրի ազղային հավաղականի զխավոր հովանաղորն է: Այս առնչղությանը ղորեթեթոնաղի Հուսրոյիսների միղղությունը հավաղականի անղամներից, որոնք անհասական ղաղամաղաթեր ունեն սարթեր ֆիլմաների հետ, հաեղակ նամակներ է հղել: Նման նամակներ են սսացել

Թոմաս Բղարիչը, Միղուլավ Կլոզեն, Հրանկ Բաունանը, Թիմո Հիղդերանը, Յենս Լեմանը, Դիմար Համանը եւ այլ Հուսրոյիսներ: Համամայն հավաղականի հետ «Աղիղասի» կնհած ղաղամաղաթի, ազղային թիմի բոլոր Հուսրոյիսները ղարտավոր են Գերմանիայի ընտրանու հանղիղումներում կրել ֆիլմայի մարզահաղուսը:

Հիեցներն, որ անցյալ սարվա հոկտեմբերին Գերմանիայի հավաղականի դարղասաղաի Յենս Լեմանը զղուցաղվել էր, որ եթե այսուհետ եւ «Աղիղաս» ֆիլմայի ճեղնղներ չկրի, աղա կիեռացղի հավաղականից:

Հիեռոն ու Կանղեղան կարունակեն ելույթները

Անղիղական «Բոլոնի» ղեկավարղությունը մաղիր է նոր ղաղամանաղեր առաղարկել ղաեղաններ Յեռնանղո Հիեռոլոլին եւ Վենսան Կանղելային: Նրանց ղաղամանաղերն ավարտվում են մայիսին: Մաղիրղի «Ռեաղի» եւ Իղղանիայի հավաղականի նախկին ավագ, 37-ամյա Հիեռոն մսաղրվել էր ավարեթ ելույթները: Սակայն նա ղափասուս է փոխել որոռումը, եթե «Բոլոնն» իրավում սսանա հանղետ զաղու եվրոզավաթներում: 32-ամյա Կանղելան, որն այս ճեռանն է «Ռոմայից» «Բոլոնն» տեղաղոլվել, եւ դեմ չէ Հուսրոյիսին գորնուեթությունը արունակել Սեմ Էլեղայիսի զխավորղամը: Աղումրի ղեկավարղությունը հոտով է, որ ղաղամանաղերի երկարաճղանն հարղուն խոչընղոտներ չեն հանղրկել եւ վեեերանները հաջող մրցաղեղանում էլ իրենց փորճով կողնեն «Բոլոնին»:

Մոուրիսյուն հնգամյա նոր ղաղամանաղի է կնեղ

«Չելսիի» զխավոր մարզիչ ժոզե Մոուրիսյուն ակումրի հետ նոր, հնգամյա ղաղամանաղի է կնեղ: ղաղամանաղին ուժի մեջ կնեղի նոր մրցաղեղանից: Մոուրիսյուն «Չելսիի» ղեկը սսանճնել էր անցյալ սարվա հունիսին, չեմպիոնների զավաթը նվաճելուց մեկ արաթ անց: Առաջին ղաղամանաղիը գնաղասղում էր 5 մլն Հոլանդ ստեղիղ: Նոր ղաղամանաղով նրա աշխատավարճը գրեթե 5 անգամ կավելանա:

ԱԶԳ

ՁԱՆՈՒԼՅՈՒՆ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

«Գլխավոր զարգացումներ» հիմնադրամը փնտրում է մասնագետներ՝ արտեր շինարարական մասնագիտական հիմնադրամների կարճաժամկետ ուսուցողական դասընթացներ վարելու և ուսումնական նյութեր մշակելու նպատակով:

- Հրավիրվում են համառոտախոս մասնագիտական փորձ ունեցող՝
  - դասընթացավարներ,
  - ուսումնական ծրագրեր և ուսուցման նյութեր մշակող փորձագետներ
- Դասընթացները անցվածքներ են Սիսիան, Կապան, Աղաթախ, Վանաձոր, Իջևան և Սեան հարավ-արևմուտքի ուսումնական կենտրոններում:

- Ռեկվազիտներն են՝
  - բաժնետիրական կրթություն, ժինառարի որակավորում,
  - ժինառարական մասնագիտությունների դասավանդման կամ ուսուցման ծրագրերի մշակման փորձ,
  - աշխատանքային փորձ ժինառարությունում,
  - ժինառարության արտեր բնագավառներում ԱՄՆ և ՀՀ սահմանների ինտեգրում,
  - դասընթացի տեսական նյութերի մշակման կարողություն (դասընթացավարների համար),
  - դասընթացի մոնիթորինգի և արդյունքների գնահատման կարողություն (դասընթացավարների համար):
- Չափախառնների դասավանդման մեթոդների, ինչպես նաև անգլերենի ինտեգրացիոն զանգված են՝
  - Դիմումի փաթեթը լի է ճշգրիտ հեռուստա փաստաթղթերով,
  - հեռախոսային համարներ, որոնք բերված լինեն նաև երազնավորող անձանց սկզբները,
  - վերջին երեք տարվա աշխատանքային տաճարներում,
  - նախկին գործատուների սկզբները (ամսվա զոտեստ):
- Փորձագետները լի են դասարան լինեն անցնել աշխատանքի հունիսի 10-ից, իսկ դասընթացավարները՝ հունիսի 1-ից:
- Դիմումները ներկայացնել մինչև հունիսի 6-ը էլեկտրոնային փոստի aramavag@ni.am հասցեով կամ ուղարկել 010-54-34-72 ֆակսով:

Կորել է
Պատվաստի ուսումնական 1995 թ. արձանագրության և ավելի ռազմիկի Աստղայանի դիմումը: Չեղարկված խնդրում են գտնվում: 43-55-82:

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO
www.azg.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՄՆ դեսպանատնում հայտարարում է մրցույթ նախկին դեսպանատնային արձակուրդի (Բաղրայան 18) երկաթ-բետոնե արձակուրդների, բետոնե ծաղկաձևների և կից կառույցների ֆանդման աշխատանքների համար:
Մրցութային փաթեթները ստանալու համար կարող եմ դիմել ԱՄՆ դեսպանատնի կենտրոնական մուտքի անվանագրության աշխատակիցներին՝ Ամերիկյան դռներ 1 հասցեում, մայիսի 25-ից հունիսի 1-ը, ժամը 9.00-18.00:

Հայտարարություն

Հարգելի ֆադախներ.

«Արմենել» ՀԶ-ն սեղեկացնում է, որ համաձայն ընկերության բջջային կադի զարգացման ծրագրի, սույն թվականի մայիսի 30-ից բարձրագույն կարգի կանխավճարային բջջային փաթեթների (Easy card-երի) վաճառքը «Արմենելի» բաժանորդային սպասարկման կետերում՝ ըստ ցուցակների: Easy card-եր ստանալու են այն ֆիզիկական անձանց, ովքեր 2004 թ.-ի հունվար ամսվա ընթացքում «Արմենել» ՀԶ ՓԲԸ ներկայացրել են դիմումներ Easy card-եր ձեռք բերելու համար:

- Ամիսագրեր է ներկայացնել՝
  - «Արմենել» ՀԶ-ի կողմից սրված դիմումի կտրուկ,
  - անձնագիր:
- Հարգելի բաժանորդներ, Հաջորդ խմբաբանակի վաճառքի մասին «Արմենելը» կսեղեկացնի լրացուցիչ իր հետագա հայտարարություններով:
- Մարզերում դիմում ներկայացրած անձինք կսեղեկացվեն հավելյալ հայտարարություններով, ինչպես նաև կանխավճարային բջջային փաթեթ ստանալու համար դիմում ներկայացրած իրավաբանական անձինք կսեղեկացվեն համադասարանաբար:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

Did you know that obtaining an MBA is within your reach!

International Scholarships

at the Athens University of Economics & Business (AUEB) offered by **OTE International** and **ArmenTel**

A challenging International MBA program offered by the leading University in Greece in Business & Economics

OTE International, a wholly owned subsidiary of the Hellenic Telecommunications Organization (OTE S.A.), together with ArmenTel, grants a limited number of scholarships to qualified Armenian students to attend the Full-Time MBA International Program for the academic year 2005-2006. All related expenses with MBA International Program will be fully covered by the scholarships offered by OTE International and ArmenTel.

This innovative MBA is open to bright and promising post-graduate students and young professionals with sound academic credentials and leadership qualities and with technical or economic background, who are looking for opportunities for personal development and for building a career in international management.

After the successful completion of the Program at AUEB the MBA holders can look for their future career development in ArmenTel as well as at any other company or organization in Armenia.

Eligible applicants must have a bachelor's degree from a recognized University, excellent command of the English language and at least two years of work experience. Applicants are requested to submit their completed application forms, at least two recommendation letters and their curriculum vitae.

Complete application materials should be sent to:
MBA International Program
Athens University of Economics & Business
47A Evelpidon & 33 Lefkados Street, GR-113 62 Athens, Greece
Tel: +30.210.8203660, Fax: +30.210.8828078
e-mail: i-mba@aueb.gr • website: www.i-mba.aueb.gr

Application Deadline: June 20

The application form can be downloaded from AUEB website

«Հայաստանի Հանրապետության փորձագիտական կենտրոն»-ի կողմից 2004 թ-ի հաշվառման հաշվետվություն

ԱՆՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Դաշվետու տարվա (ժամանակագրային) վերջին
1	2	3	4
I. Այլ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	6962	16932
Այլ նպատակային ակտիվներ	030	150	75
Ընդամենը այլ ընթացիկ ակտիվներ	080	7112	17007
II. Ընթացիկ պարտքեր			
Նյութեր	090	439	715
Անպահանջ պարտքեր	110	1318	
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	150		18
Կարճաժամկետ դեբիտորական դրամաբանական գումարներ	170		94
Այլ դեբիտորական դրամաբանական գումարներ	180	4700	2063
Այլ ընթացիկ պարտքեր	200	335	7269
Ընդամենը ընթացիկ պարտքեր	210	100	10159
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	6892	27166
ՀԱՇՎԵՆԿԱՆՈՒՄ	230	14004	27166

ՊԱՍՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Դաշվետու տարվա (ժամանակագրային) վերջին
1	2	3	4
III. Անպահանջ կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեմատերիալ) կապիտալի զուտ գումար	240	11626	11626
Կուսակցական ֆոնդեր	270	320	5330
Ընդամենը անպահանջ կապիտալ	300	11946	16956
IV. Այլ ընթացիկ մարտավարություններ			
Արձակուրդի վերաբերող ընդունումներ	330		5776
Ընդամենը այլ ընթացիկ մարտավարություններ	360		5776

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա (միջանկյալ ժամանակագրային) անդրադրված	Դաշվետու տարվա (միջանկյալ ժամանակագրային) անդրադրված
1	2	3	4
Արտադրանք, արդյունքների աշխատանքների, ծառայությունների իրացումը հասույթ	010	41160	61994
Իրացված արտադրանքի, արդյունքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումը	020	(35762)	(49553)
Հաճախորդական փոխադրումներ (վճար)	030	5389	12441
Վարչական ծախսեր	050	(5442)	(6270)
Արտադրանք, արդյունքների աշխատանքների, ծառայությունների իրացումը փոխադրումներ (վճար)	060	(44)	6171
Օրենսդրական այլ եկամուտներ	070		264
Օրենսդրական այլ ծախսեր	080		(100)
Օրենսդրական փոխադրումներ (վճար)	090		6335
Արձակուրդի գործունեությունների փոխադրումներ (վճար)	140	(44)	6335
Չուս փոխադրումներ (վճար) նախկին փոխադրումների գումարների փոխադրումներ	160	(44)	6335
Փոխադրումների գումարների (վերականգնում)	170	45	1325
Չուս փոխադրումներ (վճար) փոխադրումների գումարների փոխադրումներ	180	(69)	5010